

Kristeligt Dagblad

Torsdag 18. maj 2017

TELEFON 33 48 05 00 | ABONNEMENT 33 48 05 05

Adresse
Kristeligt Dagblad
Vimmelskiftet 47
1161 København K
Telefon 33 48 05 00
Fax 33 48 05 01
post@k.dk
Giro 6 40 01 24
Reg. nr. 4183
ISSN 0904-6054

Abonnementservice
Telefon: 33 48 05 05
Lørdag dog 33 48 05 00
abonnement@k.dk
www.k.dk/abonnement
Annoncer
Telefon: 33 48 05 00
Fax: 33 48 05 01
annonce@k.dk

Ekspedition
mandag til fredag
kl. 8.30-16
lørdag kl. 8.30-12
Digitalt redaktør
Stinne Andreasen
stinne@k.dk
Digitalt chef
Mads Emil Lidogaard
lidogaard@k.dk

Kommerciel direktør
Hans-Christian Kock
Abonnementschef
Tue Bosorup Jacobsen
Annonceschef
Pernille Gram
Distributionschef
Jørgen Schmidt

Skriv til Kristeligt Dagblad,
hvis du opdager faktuelle
fejls og mangler i avisens
journalistik. Vi bestræber
os på at behandle alle
henvendelser hurtigt.
Mager@k.dk
Læs mere om avisens
behandling af klager
på k.dk/klager

Kristeligt Dagblad er trykt
på FSC-certificeret papir,
der støtter bæredygtigt
skovbrug verden over.

Pris i løbsalg 23,00 kr.

dagens vejr | 20° - 25°

Tørt med en del sol, men i de vestlige egne bliver det om eftermiddagen mere skyet med lokale regn- eller tordenbyger. Let til frisk vind fra syd og sydøst.

dagens flue

"De ligner hinanden som to dråber whisky."
"Hvorfor just whisky?"
"Jo - vi skal spare på vandet!"

dagen historisk set

- 1899: På den første internationale fredskonference i Haag enes man om at forbyde nedkastning af bomber fra luftfartøjer.
- 1966: Mols-Linien har premiere på færgeforbindelsen mellem Ebeltoft og Sjællands Odde.
- 1982: En københavnsk bankassistent bliver sigtet for at have svindlet sig til 430.000 kroner. Det er den første danske sag om edb-svindler.

sol og måne

Solen går ned klokken 21.18.
Den står op i morgen klokken

Deltag i kampen mod den aggressive rose

På Agger Tange og ved Vangså er der vendt op og ned på naturen. Her er opgravede sandområder midt i den smukke klitnatur. Det ligner nærmest en slagmark, og fjenden er en smuk aslatisk rose

nyt fra nationalparkerne

AF KATE KRONBORG
HOLMSTRAND OG SIGNE
KAPPEL JØRGENSEN

bagsiden@k.dk

Naturstyrelsen Thy og Thisted Kommune har erklæret krig. Fjenden er både elsket og hadet. Elsket af folket for de smukke blomster og de velsmagende bær. Hadet af naturfolket for dens aggressive fremfærd, hvor den overgror de naturligt hjemmehørende planter langs kysterne, heriblandt sjældne plantearter som den smukke strandsnerle og den fredede skotsk lostlik. Fjenden er en af de mest udbredte invasive plantearter i Danmark, rynket rose, på latin *Rosa rugosa*, i folkemunde hybenrose. Rosen, der stammer fra Østasien, blev oprindeligt indført som prydpilant omkring 1875. Siden 1950'erne er den flittigt blevet plantet i lystnære sommerhushaver og langs veje, og den har sågar været

▲ Der er 25 kendte forekomster af strandsnerle i Nationalpark Thy, hvoraf flere er truet af rynket rose. - Foto: Ib Nord Nielsen.

anbefalet i lokalplaner i Thy. Siden har den forvildet sig ud i naturen, hvor den har fået et alt for godt fodfæste. Rynket rose tåler både vand, salt og sand og spreder sig effektivt både med frøformering eller rodskud. For 20 år siden var forekomsterne af rynket rose langs vestkysten af Thy så beskeden, at de ikke gav anledning til bekymring. En minuttens undersøgelse af artens udbredelse langs størstedelen af kysten i Nationalpark

Thy viste en fordobling af rose-forekomst fra 2004 til 2007. Med en så hastig spredning vil rynket rose kunne bemægtige sig uoverskueligt store arealer på bekostning af områdets særlige natur, hvis der ikke sættes ind med bekæmpelse. Så det gør områdets naturforvaltere.

Naturens forsvarstyrker er oppe imod en sejlfødt fjende, der kan slyde fra selv små plantedele. Siden 2007 er der på Naturstyrelsens arealer

blevet forsøgt med forskellige bekæmpelsesmetoder uden held. En 100 procent effektiv løsning er ikke fundet endnu, så forsøgene fortsætter, og nye metoder tages i brug. I et EU-støttet projekt bekæmpes rynket rose nu ud fra de erfaringer, man har gjort sig i hele Europa, og projektet i Danmark varetages i Nationalpark Thy af Naturstyrelsen Thy og Thisted Kommune.

Naturstyrelsen Thy afprøver i øjeblikket en såkaldt biorotor. Den ligner en stor

► Hver torsdag skriver bloggere og formidlere fra Danmarks fire nationalparker - Mols Bjerge, Thy, Vadehavet og Skjoldungernes Land - om naturen med udgangspunkt i deres eget område.

fræser spændt bag på en traktor. Redskabet river rødderne op fra en dybde på 20-30 centimeter og kaster både jord og plantedele op i luften. Det forklarer pletter i klitten, der ligner månelandskaber med kørspej.

Samtidig bekæmpes den rynkede rose af kommunen på 34 privatejede matrikler ved Vangså med metoder som opgravning og nedgravning, afdekning med fiber eller plastdug og kemisk bekæmpelse. Entreprenøren

har også fået til opgave at følge planternes udvikling nøje, og derfor kan du se små skille med numre ved halvøde buske, opgravede eller tilkædede områder, så der er styr på indsæter og planter.

Kønt er det ikke, mens det står på. Men "sårerne" efter bekæmpelsen kan også bidrage positivt til naturen. Abne områder med sand er nemlig med til at skabe en positiv dynamik i klitnaturen, blandt andet fordi nogle dyre- og plantearter er afhængige af de blottede sandområder. Ved Splittergab ved Klitmøller finder du en information om rynket rose, som er starten på en cirka to kilometer lang "spillesti" med Hybenspillet.

Meld dig ind i vores hæft Lav noget hybensyltetøj! Det smager himmelsk, og så kan du kalde dig selv frivillig naturforvalter. Husk dog at smide hybene i skraldespanden og ikke ud i læhegnet. Har du rynket rose i haven, kan du også finde avntsingler til, hvad du kan gøre i projektets folder "Til kamp mod rynket rose", som kan findes på kommunens hjemmeside. ■

Kate Kronborg Holmstrand er naturmedarbejder ved Naturstyrelsen Thy. Signe Kappel Jørgensen er naturmedarbejder i Nationalpark Thy.

Denne side er redigeret af Benjamin Krasnik og Michael Sørensen / bagsiden@k.dk